

об'єкти управління є підвладними впливу поведінки людей, яка обумовлена сукупністю різноманітних факторів (об'єктивних і суб'єктивних), результат дії яких є непередбаченим.

У процесі управління підприємством необхідно брати до уваги як багатоваріантний характер оцінки господарського ризику і наслідків рішень, що приймаються, так і різноманітні впливи внутрішніх і зовнішніх факторів на майбутні результати конкретного напрямку діяльності, зважати на кардинально різну дію вказаних факторів на сучасне становище і перспективи розвитку суб'єкта господарювання. Керівник підприємства вимушений безперервно здійснювати управління господарським ризиком в процесі прийняття управлінських рішень.

Управління ризиком можна розглядати як комплекс управлінських дій та заходів впливу на суб'єкти господарської діяльності, які забезпечують максимально широке охоплення можливих ризиків, обґрунтоване прийняття і доведення їх впливу до оптимально можливих меж для зниження ймовірності настання стохастичних (випадкових) негативних подій і нейтралізації їх наслідків.

При цьому, управління господарським ризиком, що розуміється таким чином, може здійснюватися на різних рівнях: державному (наприклад, система цивільного захисту населення); фірми (зокрема, програма заходів по забезпеченню стійкості її бізнесу); індивідуальному (особисте страхування й страхування особистого майна). У широкому розумінні управління господарським ризиком можна визначити як науку про забезпечення умов успішного функціонування будь-якої виробничо-господарської одиниці, у вузькому - це процес розробки та впровадження заходів щодо зменшення будь-яких випадково виникаючих збитків (втрат).

УДК 330.322:338.47

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ЗАЛІЗНИЦЬ В УМОВАХ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Лоза С.П., к.е.н., доцент (ДонІЗТ УкрДАЗТ)

Сучасна фінансово-економічна криза значною мірою знизила рівень прибутковості діяльності підприємств залізничного транспорту, одночасно загостривши проблему більш ефективного використання наявних інвестиційних ресурсів при формуванні і доборі інвестиційних

проектів.

Особливості формування інвестиційних ресурсів підприємств залізничного транспорту визначаються його інвестиційною стратегією – системою довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства, які обумовлені загальними задачами його розвитку та ідеологією, а також вибором найбільш ефективних шляхів їхнього досягнення.

Основною формою реалізації інвестиційної ідеології та інвестиційної стратегії залізниць у розрізі найбільш важливих аспектів інвестиційної діяльності на окремих етапах її здійснення є інвестиційна політика. Система формування інвестиційної політики за основними напрямками інвестиційної діяльності включає політику управління інвестиціями, формування ресурсів і управління інвестиційними ризиками.

Розробка та удосконалення стратегічних основ інвестиційної політики є головною складовою всієї системи управління інвестиційними процесами. При формуванні інвестиційної стратегії особлива увага приділяється обґрунтуванню довгострокових інвестиційних цілей розвитку залізниць; визначенню необхідного обсягу інвестиційних ресурсів, потрібних для досягнення стратегічних цілей; розробці системи управління із забезпечення цих цілей; дослідженню можливостей фінансування інвестицій за рахунок різних джерел, а також формуванню оптимальної структури капіталу. Тільки наявність всіх складових інвестиційної стратегії сприяє забезпеченню досягнення цілей інвестиційного процесу. При цьому, перш за все, увагу необхідно приділяти експертизі проектів на предмет їх економічної, фінансової та виробничої ефективності.

На залізничному транспорті одночасно реалізується велика кількість інвестиційних проектів. Всі проекти можна поділити на чотири групи: проекти з чітко встановленим строком початку реалізації (фінансування вже здійснюється); проекти з визначеним строком завершення (для початку реалізації взаємопов'язаного проекту); проекти з чітко встановленими строками початку і завершення (взаємопов'язані); проекти, для яких не встановлені строки початку і завершення робіт (незалежні).

Залізничні інвестиційні проекти не тільки доповнюють один одного, але й є виступають один для одного джерелами існування, генераторами фінансових ресурсів. За рахунок цього вони спроможні посилити чи послабити ефект від усього інвестиційного комплексу, тобто системи у цілому. В умовах обмеженості ресурсів оптимізацію інвестиційної програми залізниці необхідно здійснювати у декілька етапів: по-перше, виконувати аналіз проектів, які знаходяться

на стадії реалізації; по-друге, визначити суму, необхідну для фінансування цих проектів; по-третє, розрахувати суму вільних коштів, які можна використати для початку інвестування нових проектів; по-четверте, здійснювати оцінювання ефективності нових проектів для їхнього подальшого відбору; по-п'яте, формувати оптимальну інвестиційну програму.

Основною умовою при реалізації ефективної інвестиційної стратегії залізниць в умовах кризи повинен стати перехід до сучасних методів управління проектами, які дозволяють керувати часовими, витратними, ризиковими та якісними параметрами проекту.

УДК 656.2

ДОЦІЛЬНІСТЬ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЗАГАЛЬНИМ ПАРКОМ ВАНТАЖНИХ ВАГОНІВ КРАЇН СНД

*Ломотько Д.В., д.т.н., професор,
Запара В.М., к.т.н., професор,
Кулешов В.В., к.т.н., доцент,
Ходаківський О.М., к.т.н., доцент (УкрДАЗТ)*

Згідно з Транспортною стратегією України на період до 2020 року технічний та технологічний розвиток залізничного транспорту буде спрямований на формування транспортної інфраструктури інтегрованої із транспортними мережами країн СНД. Цей період вимагає підтримки транспортного сектору для залучення інвестицій. Очікувані середньорічні темпи зростання вантажних перевезень досягнуть 6,3%.

Галузь відчуває гостру нестачу коштів для свого розвитку. Більша частина інвестицій у транспортний сектор здійснюється за рахунок власних коштів підприємств транспорту та кредитів банків.

Проаналізована доцільність обслуговування залізничних перевезень Загальним парком вантажних вагонів країн СНД (ЗПВВ).

Розроблена система техніко-економічних показників оцінки ефективності використання вантажного вагона для забезпечення їх конкурентоздатності.

Сформовані вимоги до технології взаємодії залізничних адміністрацій і власників рухомого складу при перевезенні власними вагонами і до визначення економічної ефективності їх використання.

Наведені пропозиції по технології перевезень ЗПВВ з метою збільшення ефективності управління вагонів належності адміністрацій інших країн СНД, вагоновласників і

операторів перевезень, зменшення розбіжностей потрібного робочого парку від наявного, оптимізації навантажувального резерву власних вагонів на розрахунковий період з урахуванням сезонної нерівномірності роботи і реальних потреб у вагонах вантажовідправників.

Реалізація розробленої технології управління ЗПВВ дозволить скоротити простої вагонів на 6-7%. Розроблені заходи дозволять підвищити надійність і якість роботи оперативного персоналу на основі надання науково-обґрунтованих варіантів рішень, які забезпечать зменшення експлуатаційних витрат.

УДК 656.52

ОСНОВНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ

Маковоз О.В., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Перехід до ринкових механізмів господарювання привів до появи нового для України механізму - механізму банкрутства.

Умови і порядок визнання підприємства банкрутом ґрунтуються на певних законодавчих процедурах. Так, вирішення про визнання підприємства банкрутом може винести тільки арбітражний суд. Підставою для збудження судочинства у справі про банкрутство є письмова заява:

- а) кого-небудь з кредиторів;
- б) самого підприємства-боржника;
- в) прокурора.

Кредитор може поводитися із заявою про збудження справи про банкрутство підприємства у випадку, якщо воно не в змозі задовольнити протягом одного місяця визнані їм претензійні вимоги або сплатити борг по виконавчих документах. Підприємство-боржник може звернутися до арбітражного суду за власною ініціативою у разі його фінансової неспроможності або загрози такій неспроможності. У сучасній практиці більшість справ про банкрутство збуджуються за ініціативою комерційних банків і податкових інспекцій.

З позицій менеджменту можливим настанням банкрутства є кризовий стан підприємства, при якому воно нездібне здійснювати фінансове забезпечення поточної виробничої діяльності. Подолання такого стану, що діагностується як "загроза банкрутства", вимагає розробки спеціальних методів антикризового управління підприємством.

Ринкова економіка виробила обширну систему методів попередньої діагностики і можливого захисту підприємства від банкрутства,